

Sygn. akt I C 843/16 upr.

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2016 roku

Sąd Rejonowy w Kwidzynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Danuta Kozikowska

Protokolant: stażysta Natalia Śliwińska

po rozpoznaniu w dniu 30 listopada 2016 roku w Kwidzynie

na rozprawie sprawy

z powództwa (...) z siedzibą w W.

przeciwko G. R.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygn. akt I C 843/16 upr.

UZASADNIENIE

Powód (...) z siedzibą w W. w pozwie złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym do Sądu Rejonowego Lublin - Zachód w Lublinie domagał się zasądzenia od pozwanej G. R. kwoty 4.135,97 zł z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych wraz z odsetkami ustawowymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że pozwana zawarła umowę, której przedmiotem było świadczenie usług telekomunikacyjnych (w tym dostępu do Internetu) z pierwotnym wierzycielem, tj. (...) Sp. z o.o. Wobec braku spłaty zadłużenia wierzytelność wynikająca z opisanej wyżej umowy została sprzedana na rzecz strony powodowej na mocy umowy sprzedaży wierzytelności zawartej z (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. w dniu 23 lipca 2012 r. Strona powodowa wskazała, że nabyła wierzytelność w kwocie 4.135,97 zł w tym: 3254,00 zł tytułem nieuiszczonej wartości ekwiwalentu za dostarczone usługi telekomunikacyjne, 0,00 zł tytułem not odsetkowych wystawionych przez pierwotnego wierzyciela w związku z nieterminową zapłatą należności na jego rzecz oraz 881,97 zł tytułem skapitalizowanych odsetek ustawowych liczonych od należności głównej od dnia 04 lutego 2011 r. do dnia poprzedzającego wniesienie pozwu, tj. 10 marca 2013 r.

Powód wezwał pozwaną do dobrowolnej zapłaty spornej kwoty, jednakże pozwana nie ustosunkowała się do wezwania powoda.

W dniu 04 kwietnia 2013 roku Referendarz Sądowy w Sądzie Rejonowym Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie o sygn. akt VI Nc-e 570683/13 wydał nakaz zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, uwzględniający żądania pozwu. Powyższemu nakazowi zapłaty Sąd Rejonowy Lublin – Zachód postanowieniem z dnia 17 czerwca 2013 r. nadał klauzulę wykonalności.

Pozwana G. R. reprezentowana przez opiekuna prawnego A. G. w dniu 26 stycznia 2016 r. wniosła pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego, tj. nakazu zapłaty z dnia 04 kwietnia 2013 roku zaopatrzonego w klauzulę wykonalności. W uzasadnieniu pozwu opiekun prawny podał, że pozwana została częściowo, a następnie całkowicie ubezwłasnowolniona z uwagi na upośledzenie umysłowe i niezaradność życiową. Umowa stanowiąca podstawę roszczenia dochodzonego pozwem jest zdaniem opiekuna prawnego pozwanej nieważna, bo na ich zawarcie nie wyraził zgody przedstawiciel pozwanej, sprawujący uprzednio funkcje jej kuratora, ani nie zostały potwierdzone przez tego przedstawiciela w terminie późniejszym. Pozwana ukryła przed kuratorem fakt zawarcia przedmiotowej umowy, co uniemożliwiło mu przeciwdziałanie tej transakcji lub też niewyrażenie zgody na jej zawarcie.

Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie uznał, że z treści pozwu o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego wynika, że pozwana składa również sprzeciw od nakazu zapłaty. Ponadto Sąd ustalił, że odpis nakazu zapłaty nie został skutecznie doręczony pozwanej poprzez podwójne awizowanie, ponieważ pozwana nie zamieszkiwała pod adresem, na który dokonano doręczenia. Wobec powyższego Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził utratę mocy w całości przez nakaz zapłaty z dnia 04 kwietnia 2013 r. i postanowieniem z dnia 26 kwietnia 2016 r. przekazał sprawę do Sądu Rejonowego w Kwidzynie, zaś postanowieniem z dnia 11 maja 2016 r. uchylił postanowienie referendarza sądowego o nadaniu klauzuli wykonalności w całości.

Swoje stanowisko opiekun prawny pozwanej podtrzymał w odpowiedzi na pozew, w którym domagał się oddalenia powództwa w całości, podnosząc zarzut, że pozwana w momencie zawierania umowy z wierzycielem pierwotnym była osobą ubezwłasnowolnioną częściowo i o zawarciu umowy nie poinformowała swojego kuratora.

Strona powodowa w piśmie procesowym wniesionym dnia 03 października 2016 r. podtrzymała stanowisko zawarte w pozwie w całości. Zdaniem powoda osoba ubezwłasnowolniona częściowo może, co do zasady, dokonywać czynności, do ważności których ustawa nie wymaga zgody przedstawiciela, tj. zawierać umowy należące do umów powszechnie zawieranych w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, a do takich umów zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Urzędu Ochrony Konsumentów zaliczają się umowy o świadczenie usług przedpłaconych (tzw. telefony na kartę).

Na rozprawie w dniu 30 listopada 2016 r. opiekun prawny pozwanej wskazał, że umowa o świadczenie usług telekomunikacyjnych nie jest umową zaliczoną do umów powszechnie zawieranych w drobnych sprawach życia codziennego, ponieważ rodzi konsekwencje finansowe i prawne na przyszłość.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwana G. R. postanowieniem Sądu Wojewódzkiego w Elblągu z dnia 28 kwietnia 1989 r. w sprawie I Ns 62/88 została częściowo ubezwłasnowolniona z powodu niedorozwoju umysłowego i innych zaburzeń psychicznych. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 4 czerwca 1997 r. w sprawie. akt III RNs 109/95 dla ubezwłasnowolnionej częściowo G. R. ustanowiono kuratora A. G., zwalniając z tej funkcji K. F..

Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 19 października 2012 r. w sprawie XV Ns 240/12 zmienił orzeczenie o ubezwłasnowolnieniu częściowym orzeczonym wobec pozwanej na ubezwłasnowolnienie całkowite. Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kwidzynie Wydział III Rodzinny i Nieletnich z dnia 30 stycznia 2013 roku w sprawie III RNs 523/12 dla całkowicie ubezwłasnowolnionej G. R. została ustanowiona opieka prawna. Obowiązki opiekuna zostały powierzone A. G..

/d **owód:** postanowienie z dnia 19 października 2012 r. w sprawie XV Ns 240/12 k.4 akt sprawy III Op 5/13 (III RNs 523/12), postanowienie z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie 240/12 k.14 akt sprawy III Op 5/13 (III RNs 523/12) odpis postanowienia Sądu Wojewódzkiego w Elblągu z dnia 28-04-1989r. w sprawie I Ns 62/88 k. 131 akt, odpis postanowienia Sądu Rejonowego w Kwidzynie z dnia 04-06-1997r. w sprawie III RNs 109/96 k. 130 akt/

W dniach 12 października 2009 r. i 26 lipca 2010 r. pozwana zawarła z (...) S.A. z siedzibą w W. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych o numerach odpowiednio (...) i (...). Pozwana zobowiązała się uiszczać opłatę abonamentową i opłatę za wykorzystane impulsy i transfer danych wg cennika w zamian za umożliwienie

wykonywania połączeń telefonicznych, a także dostęp do innych usług. Umowy zostały podpisane przez pozwaną G. R.. Nie podpisał jej kurator pozwanej.

/ **dowód:** umowa z dnia 26.07.2010 r. - k. 89, umowa dotycząca udziału w promocji mixPlus nr (...) wraz z regulaminem świadczenia usług telekomunikacyjnych – k. 90 – 94 verte akt/

Pozwana nie uiszczała należności z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, dlatego wierzyciel pierwotny obciążył ją karami umownymi.

/ **dowód:** noty obciążeniowe wraz z wezwaniami do zapłaty – k. 84 – 88 akt/

(...) Sp. z o.o. (następca prawny (...) S.A.) z siedzibą w W. zbył przedmiotową wierzytelność przysługującą mu względem pozwanej na rzecz (...) z siedzibą w W. w wyniku umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 lipca 2012 r. Powód pismem z dnia 02 listopada 2012 r. wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 4.042,09 zł.

/ **dowód:** umowa sprzedaży wierzytelności z dnia 23.07.2012 r. - k. 64 akt, przedsądowe wezwanie do zapłaty k. 95-96 akt,/

Sąd zważył co następuje:

Stan faktyczny istotny dla rozstrzygnięcia Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach sprawy. Dokumenty te nie były kwestionowane przez strony, Sąd również nie znalazł podstaw, aby odmówić im wiarygodności.

Roszczenie strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie i należało je oddalić w całości.

Powód jako podstawę dochodzonego roszczenia wskazał umowę o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartą przez pozwaną z wierzycielem pierwotnym.

Powyższa umowa nie została podpisana przez kuratora pozwanej. Brak też innego dokumentu, w którym kurator pozwanej wyraził zgodę na zawarcie przez pozwaną umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych lub potwierdził tę umowę. Tymczasem jak ustalił Sąd w toku postępowania, pozwana G. R. postanowieniem z dnia 28 kwietnia 1989 r. wydanym przez Sąd Wojewódzki w Elblągu w sprawie o sygn. I Ns 62/88 została częściowo ubezwłasnowolniona z powodu niedorozwoju umysłowego i innych zaburzeń psychicznych. Zatem nie ulega wątpliwości, że pozwana w dniu zawarcia umowy, tj. w dniu 12 października 2009 r. i 26 lipca 2010 r. była osobą ubezwłasnowolnioną częściowo, nie mogła zatem skutecznie zawrzeć samodzielnie umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych. Jak trafnie podniósł opiekun prawny pozwanej, umowa o usługi telekomunikacyjne nie jest umową, którą można zakwalifikować jako umowę zawieraną w drobnych bieżących sprawach życia codziennego. Za odmową uznania tej umowy za zawartą w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego przemawiają okoliczności, że umowa ta została zawarta na czas nieoznaczony oraz przewiduje możliwość nałożenia kary umownej w kwocie 500 zł, zatem rodzi ona poważne konsekwencje finansowe i prawne na przyszłość.

Omawiane drobne umowy służyć powinny z założenia zaspokajaniu bieżących zwyczajnych potrzeb strony tych umów (np. drobne zakupy) lub są to drobne umowy dokonywane w kręgu grupy koleżeńskiej i nieformalnej (zamiana i sprzedaż drobnych przedmiotów).

Sytuację prawną i społeczną osób o ograniczonej zdolności do czynności prawnych należy zróżnicować na omawianym polu, biorąc pod uwagę przyczynę tej ograniczonej zdolności, jak również okoliczność, czy stan psychiczny i społeczny tych osób podlega rozwojowi, czy raczej pogorszeniu.

W niniejszej sprawie Sąd Okręgowy w Gdańsku postanowieniem z dnia 19 października 2012 r., sygn. akt XV Ns 240/12 zmienił ubezwłasnowolnienie częściowe orzeczone wobec pozwanej na ubezwłasnowolnienie całkowite, z uwagi na to, że pozwana kierowała swoim życiem w sposób sukcesywnie coraz mniej racjonalny i odpowiedzialny.

Okoliczność ta zdaniem Sądu również przemawia za tym, by w stosunku do pozwanej G. R. umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych nie uznawać za umowę zawartą w drobnej, bieżącej sprawie życia codziennego.

Wprawdzie zgodnie ze stanowiskiem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w sprawie transparentności umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych z dnia 18 listopada 2011 r. wśród umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych można wyróżnić umowy powszechnie zawierane w drobnych, bieżących sprawach życia codziennego, do których zalicza się umowy o świadczenie usług przedpłaconych, jednakże zauważyć należy, że w/w stanowisko nie jest źródłem powszechnie obowiązującego prawa, lecz jedynie wyrażeniem poglądów Prezesa UOKiK.

Zgodnie z art. 15 k.c. ograniczoną zdolność do czynności prawnych mają małoletni, którzy ukończyli lat trzynaście oraz osoby ubezwłasnowolnione częściowo. Zgodnie zaś z przepisem art. 16 k.c. osoba pełnoletnia może być ubezwłasnowolniona częściowo z powodu choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego rodzaju zaburzeń psychicznych, w szczególności pijaństwa lub narkomanii, jeżeli stan tej osoby nie uzasadnia ubezwłasnowolnienia całkowitego, lecz potrzebna jest pomoc do prowadzenia jej spraw. Dla osoby ubezwłasnowolnionej częściowo ustanawia się kuratelę. Przepis art. 17 k.c. stanowi zaś, że z zastrzeżeniem wyjątków w ustawie przewidzianych, do ważności czynności prawnej, przez którą osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych zaciąga zobowiązanie lub rozporządza swoim prawem, potrzebna jest zgoda jej przedstawiciela ustawowego. Zgodnie z art. 18 § 1 k.c. ważność umowy, która została zawarta przez osobę ograniczoną w zdolności do czynności prawnych bez wymaganej zgody przedstawiciela ustawowego, zależy od potwierdzenia umowy przez tego przedstawiciela. Osoba ograniczona w zdolności do czynności prawnych może sama potwierdzić umowę po uzyskaniu pełnej zdolności do czynności prawnych. Strona, która zawarła umowę z osobą ograniczoną w zdolności do czynności prawnych, nie może powoływać się na brak zgody jej przedstawiciela ustawowego. Może jednak wyznaczyć temu przedstawicielowi odpowiedni termin do potwierdzenia umowy, stając się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

W niniejszej sprawie wobec braku potwierdzenia umów o świadczenie usług telekomunikacyjnych zawartych w dniach 12 października 2009 r. i 26 lipca 2010 r. przez kuratora ubezwłasnowolnionej częściowo na ten dzień, a obecnie ubezwłasnowolnionej całkowicie pozwanej umowy te stały się nieważne. Opiekun prawny pozwanej w wyraźny sposób odmówiła potwierdzenia umowy składając pozew o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego oraz sprzeciw od nakazu zapłaty. Strona powodowa nabyła wierzytelność z tytułu tej umowy na podstawie umowy sprzedaży wierzytelności z dnia 23 lipca 2012 r. Po myśli art. 509 § 1 k.c. wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania. Wierzytelność ta nie istniała w dacie przelewu, umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych nie zostały bowiem potwierdzone do tej daty przez kuratora pozwanej. Powód nie mógł więc nabyć skutecznie tej wierzytelności, bo jako wierzytelność z tytułu umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych ta wierzytelność nie istnieje.

Mając powyższe na uwadze Sąd orzekł jak w wyroku.